

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XXIX. Idem a Cantuariensi Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

rum procuratio pertinebat. Iustinian. in d. *novel.* 59. ait vocatos esse copiasas, de quibus in l. 1. C. *Theodos. de iust. alio collat. l. in Ariminesi* 15. *cod. Codice de Episcop. novel. Iustin.* 3. ubi Cuiac. Panciro-la lib. 2. var. cap. 163. *Quintanadvennas lib. 1. ec-cles. cap. 3. num. 9.* Deinde Honorius, & Theodo-sius eandem Constantini legem probarunt in l. *non plures, Cod. de sacros. Eccles.* sed Imperator A-nastafius huic lectricariorum collegio addidit centum, & quinquaginta officinas, ut efficeren-tur centum & mille. Sed quia hoc prae-textu mul-ti sese subducebant à vectigalibus solvendis, Iustin. in *novel.* 43. numerum contraxit: quae constitutio conferenda est cum dicta novella 59. ubi agit de copiasas canonicis, asceteriis, & a-colythis, qui deducendis cadaveribus operam dabant, nam asceterii, & canonici praecinebant; a-colythi verò prae-lucebant, ut referunt Cuiac. & Balduinus in *dict. novel.* 43. *Spondanus de ceme-terio lib. 1. part. 2. cap. 9.* *Germonius lib. 2. de sac. im-mun. cap. 2.* *Antonius Bozius tom. 1. Roma sub-terranea. lib. 1. cap. 13.* Deinde sciendum est, fe-retrum ad deferenda corpora defunctorum triplex in urbe Constantinop. fuisse. Primum, quod studij dicebatur; secundum paulò illu-strius, Stephani appellatum; tertium auro inter-

textum maioris Ecclesiae, quo opulentes des-ferebantur. Erant etiam lecticae communes ad funus plebeiorum. Illudque discrimen inter ea lecticarum, & feretrorum genera dabatur, nam commune feretrum, gratis, & sine pretio conce-debatur; at Studij, Stephani, & maioris Ecclesiae pecunià conducebantur; Studij quidem, & Ste-phani summà solidorum duodecim; ma-joris Ecclesiae solidorum quatuor. Quibus suppo-sitis apparet de hac pretii praestatione pro fe-retro agi in dicta novella 59. non verò de ulla pecunià exactioe pro exequiis defunctorum. In ea novella 59. apud Iulianum Antecessorem 53. haec constitutio loquitur de impensis, quae in funeribus mortuorum sunt, & ante omnia mille centum ergasteria in Constan-tinop. civitate immunitatem habere iussit, ut funera ducant. Sed & redditum funeribus desti-natum ab Anastasio Imperatore confirmavit, & funeribus deputavit, & dedit singulis cadave-ribus, sive singulis lecticis mortuorum, unum asceterium, id est octo sanctimonialis psallen-tes, & tres acolythos, ita ut nihil acciperent, sed gratis eum deducerent. *Explicat Filesc. lib. 1. selest. cap. 16.*

CAPUT XXIX.

Idem^a Cantuariensi Archiepiscopo.

Dilectus filius Magister A. nuncius tuus pro parte tua fecit in audientia nostra proponi, quod cum Cant. diocesim secundum praedecessorum tuorum con-suetudinem visitas, ut quae corrigenda sunt, corrigas, & statuas secundum Deum, quae videris statuenda, in^b monasteriis, & canonicis regularibus, & religiosis locis pullulasse reperis simoniacam pravitatem, ita ut in eis multi pretio sint^c recepti, qui potius gratis recipi debuissent, immò etiam ad religionis observantiam invita-ri. Dubitas igitur, utrum quia^d multitudo reperitur in causa, severitati sit aliquid detrahendum, an in tales debeas exigere rigorem canonicæ disciplinae. Nos igitur inquisitioni tuae taliter respondemus, quod si adversus eos, qui labi fuerint huius-modi maculati, accusatio coram te fuerit canonicè instituta: postquam crimen ordine fuerit iudicatio comprobatum, tam in dantes, quam recipientes, canonicæ severitatis exerceas ultionem. Quod si de hoc tibi per solam inquisitionem con-stiterit, eos, qui per simoniacam pravitatem in locis talibus sunt recepti, ab illis amotos ad agendaem poenitentiam ad monasteria dirigas^e arctiora. Abbatibus au-tem, Abbatibus, Prioribus, Prælatibus quibuslibet, & officialibus eorundem in-jungas poenitentiam competentem, & donec illam peregerint, eos à sacrorum ordi-num executione suspendas. Studeas autem omnibus per Cant. diocesim sub intermi-natione anathematis, auctoritate etiam tam nostrâ, quam tuâ districtius inhibere, ne talia praesumant ulterius attentare; sed illud dumtaxat gratanter accipiant, quod sine taxatione fuerit gratis oblatum, in jungens Episcopis tuis, ut hanc ipsam for-mam per suas dioceses studeant observare.

NOTÆ.

1. ^a *Cantuariensi.*) Ita etiam legitur in tertia col-lectione, sub hoc titulo, cap. 2. de qua Me-tropoli nonnulla adduxi in capite secundo de re-scriptis.
2. ^b *Monasteriis.*) Non exemptis videlicet, ali-às nec visitare, nec delicta inquirere posset, jux-ta tradita in capite licet, capite grave, de offic. Or-din.
- ^c *Sunt recepti.*) Et ita cum vitio simoniae, juxta tradita supra in cap. veniens.
- ^d *Multitudo.*) Ob multitudinem peccan-

tium aliquid detrahendum esse poenarum seve-ritati, probavi in cap...
^e *Arctiora.*) De hac poena detrudendi in ar-ctiora monasteria, poenitentia peragenda causâ, egimus in cap. 1. de regul.

COMMENTARIUM.

IN hoc delicto simoniae ob ejus gravitatem, & atrocitatem aequalem poenam imponi, sive de-lictum claruerit per accusationis modum, sive per inquisitionem, probavi in c. inquisitionis, de accus. Unde

Vnde difficilis est præfens textus, quatenus in eo Innocentius docet, quod si per accusationem canonicè apparuerit, & confliterit in iudicio de simonia à regularibus commissa, juxta severitatem canonicam, de qua *in cap. veniens, cap. de regularibus, hoc tit. compescantur*; si verò tantum per inquisitionem confliterit eos simoniam commississe, non depositionis pœnâ, sed potius suspensionis, donec pœnitentiam peregerint, in arctiora monasteria esse detrudendos: unde cognoscitur diversam pœnam, mitioremque imponi, cum delictum per inquisitionem claruit, ac quando per accusationem probatum fuit. Quare pro hujus textus expositione varia adduxerunt Anguianus *lib. 2. de legibus cap. 6.* Luna, & Arellanus *lib. 5. Antinom. 1.* quibus omnis dicendum est, inquisitionem duplicem esse, aliam generalem, specialem aliam, ut probavi in *dit. cap. inquisitionis*. Generalis appellatur quando Prælati visitans suam diœcesim inquirat de vita, & moribus subditorum generaliter, ut in *cap. irre-*

fragabili, de offic. ordin. Specialis quando infamiâ præcedente contra aliquem, ad inquisitionem certi delicti specialiter proceditur, de quo inquisitionis iudicio agitur *in d. c. inquisitionis*. Vnde si simonia vitium appareat, & probetur per iudicium inquisitionis speciale, eadem pœnâ est afficiendus reus simonia; ac si in iudicio accusatus esset, & probaretur crimen, si verò tantum per inquisitionem generalem, de qua in præfenti agitur, crimen simonia apparuerit, non est irroganda pœna ordinaria. Differentiæ ratio ex eo provenit, quia in inquisitione speciali procedit infamiâ, quæ vicem accusatoris gerit; unde reus potest puniri pœnâ ordinariâ; in inquisitione verò generali, cum tantum secretò, nullâ infamiâ præcedente constat, reum simoniam commississe, ne publicâ infamiâ, notetur impositâ pœnâ ordinariâ, qui nec accusatus, nec iudicatus est, mitiori pœna & extraordinaria affici debet ex Innocentii sententia in præfenti.

CAPVT XXX.

Idem Priori Sancti Victoris, & Magistris I. Bononiensis & L. Modoceni Canonici.

ICET Heli summus Sacerdos in se ipso bonus existeret, quia tamen filiorum excessus efficaciter non corripuit, & in se pariter, & in ipsis animadversionis divinæ vindictam accepit, dum filiis ejus in bello peremptis, ipse de sella corruens, fractis cervicibus hexspiravit. Ad corrigendos igitur subditorum excessus tanto diligentius debet Prælati assurgere, quanto damnabilius eorum offensas desereret incorrectas contra quos, ut de notioribus excessibus taceatur, etsi tribus modis procedi possit, per accusationem videlicet, denunciationem, & inquisitionem ipsorum; ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, sicut accusationem legitimam debet præcedere ^d inscriptio, sic & ^e denunciationem charitativa correctio, & ^f inquisitionem clamosa debet insinuatō prævenire. Descendam, inquit ^g Dominus, & videbo utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverint: tunc enim clamor pervenit ad Prælatum, cum per publicam famam, aut insinuationem frequentem subditorum sibi referuntur excessus; & tunc debet descendere, & videre, & inquirere, utrum clamorem veritas comitetur. Nam juxta canonicas sanctiones, si quid de quocumque clerico ad aures Prælati pervenerit, quod eum justè possit offendere, non facile credere debet, nec ad vindictam eum res accendere debet incognita: sed coram Ecclesiæ senioribus diligenter est veritas præscrutanda, ut si rei poposcerit qualitas, canonica distinctio feriat culpam delinquentis, non tanquam ipse sit idem accusator, & iudex, sed quasi famâ deferente, vel denunciante clamore, sui officii debitum exequatur, eo semper adhibito moderamine, ut juxta formam iudicii, sententiæ quoque ^h forma dictetur. Cum igitur de Abbate ⁱ Pomposianen. ea nobis frequenter insinuatâ fuissent, quæ ab honestate regulari nimium dissonabant, inquisitionem eorum viris discretis comisimus faciendam, qui cum minimè processissent ad iteratum sæpè clamorem, de communi fratrum nostrorum consilio citavimus ad præsentiam nostram Abbatem, & monachos, ut per nos ipsos causâ morbi plenius inquisitâ, plagam ipsam melius curaremus. Cum igitur ad præsentiam nostram accedentes quidam ex monachis nobis ipsi Abbatem de simonia, perjurio, dilapidatione, ac insufficientia derulerint, contra quos idem Abbas excepit, quod denunciationem hujusmodi fraterna correctio, secundum evangelicam, regulam non præcesserat, iidemque constanter assererent, quod correctionem hujusmodi præmississent, licet ad id probandum monachorum juramenta fuissent prohibita; quia tamen super hoc ipso nondum contendere desistebant, nos, ut prædiximus, frequentibus clamoribus excitati, ex officio nostro volumus inquirere de præmissis, omnes omnino monachos, qui vel cum ipso, vel contra ipsum Abbatem acceperant, juramenti vinculo astringentes, ut de propositis plenè, quâ scirent, exprimerent veritatem: quorum